

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَجَعَلْتُكُمْ مِثْلَ سُلَاطِينٍ

تفاوت لحن در قصص قرآن و
بررسی علل آن

مریم جلالی درناواستی

انتشارات نظری

عنوان و نام پدیدآور	جلالی ، مریم/ ۱۳۴۵
مشخصات نشر	تهران: انتشارات نظری ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	۱۷۶ ص
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۰۹-۰۶۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	قرآن — قصه‌ها — نقد و تفسیر
موضوع	Qur'an stories -- Criticism, interpretation, etc.
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ ج ۸/۷۷۸ BP۹
رده بندی دیویی	۱۵۶/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۸۱۱۸۵

نام کتب: تفاوت احسن در قصص قرآن و بررسی علل آن

نویسنده: مریم جلالی

نوبت چاپ: اول-۸-۱۱

شمارگان: ۵۰۰

« کلیه حقوق مادی، چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر می‌باشد »

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، خیابان سید جمال‌الدین
اسدآبادی (یوسف آباد)، نبش خیابان فتحی شقاقی، جنب بانک اعمار

پلاک ۳۲، طبقه ۲، واحد ۱۷

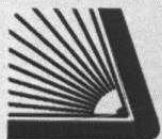
E-mail: nazaribook@yahoo.com

www.nashrenazari.com

تلفن: ۸۸۱۰۲۷۷۵

همراه: ۰۹۱۹۰۱۲۹۴۵۵

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

انتشارات نظری

فهرست مطالب

۷.....	سخن مؤلف.....
۹.....	پیشگفتار.....

بخش اول: کلیات و مفاهیم

۱۳.....	مقدمه.....
۱۴.....	مفاهیم.....

بخش دوم: قصه‌های قرآنی

۲۹.....	فصل اول: قصه در قرآن.....
۲۹.....	قصه در قرآن.....
۳۳.....	فصل دوم: ویژگی‌های قصه در قرآن.....
۳۳.....	بی‌زمانی و بی‌دکانی.....
۳۴.....	رعایت نشدن ترتیب حوادث.....
۳۵.....	تکرار در قصه‌های قرآنی.....
۳۷.....	فصل سوم: انواع قصه در قرآن.....
۳۷.....	انواع قصه در قرآن.....
۴۳.....	فصل چهارم: خصوصیات اسلوبی و تکنیکی خاص در داستان‌های قرآن.....
۴۳.....	خصوصیات اسلوبی و تکنیکی خاص در داستان‌های قرآن.....
۴۶.....	هنری بودن داستان‌های قرآن.....
۴۸.....	جلوه‌های هنری قرآن.....
۵۲.....	نوع روایت قصه.....
۵۸.....	تکرار در قصه‌های قرآن با بررسی نمونه‌ها، انگیزه‌ها و تکمیل تصویر.....
۶۵.....	ساختار چینش حوادث در قصه‌های قرآن.....
۶۸.....	جلوه‌های بلاغی قصه‌ها.....
۷۳.....	حاصل آن‌که.....

بخش سوم: لحن در قصص قرآن

۸۱.....	فصل اول: انواع لحن در قصص قرآن.....
۸۷.....	فصل دوم: تفاوت لحن در قصص قرآن با توجه به اهداف خداوند.....
۸۷.....	تفاوت لحن در قصص قرآن با توجه به اهداف خداوند.....
۱۰۸.....	پیام‌های فکری قصص.....
۱۱۲.....	نقش پی‌نوشتها در قصه‌های قرآنی.....

فصل سوم: نقش گفتگو و تنوع اسلوبی در آن	۱۱۵
نمونه‌های گفت و گو	۱۲۰
شخصیت پردازی	۱۲۵
تصویرسازی در صحنه‌ها	۱۳۱
ایجاز در گفت‌وگو	۱۳۸
فصل چهارم: داستان‌های قرآنی واقعی یا خیالی	۱۴۳
ملاک واقعی و تخیلی بودن داستان‌های قرآن	۱۴۷
تفاوت‌های قصه‌های قرآنی و قصه‌های بشری	۱۵۱
دیدگاه‌های مختلف در مورد داستان‌های قرآن	۱۵۴
مد و ررسی دیدگاه‌ها	۱۵۹
صل آن که	۱۶۳
ختم کلام	۱۶۵
حاصل کلام	۱۶۷
منابع	۱۷۱

سخن مؤلف

دین از دیرینه‌های تاریخ تاکنون همگام باهنر وحتی بسی ژرف‌تر، روح آدمی را صفا بخشیده و راه ناهموار زندگانی را را هموار کرده است. یکی از ابعاد هنری که در آموزه‌های ادیان الهی استفاده شده قصه گوئی است. کتب آسمانی غالباً پیام خویش را در مایه‌ای از قصه و حکایت، بیان می‌داشته‌اند و بر تامل و عبرت آموزی آن بسی تأکید ورزیده‌اند. در این میان قرآن کریم نیز به عنوان کتاب آسمانی دین اسلام از قسمة قصه گوئی بی بهره نبوده است و در غالب بیانات خود شیوه واسلوب قصه گوئی را اعمال کرده است. از آن جا که یکی از عناصر مهم قصه گوئی "لحن روایت" است، ما مساله اصلی پژوهش حاضر را بررسی "نوع لحن و روایت گری" خداوند در قصه‌های قرآن قرار داده‌ایم. لحن، آهنگ کلام، روایت گری است و تغییر لحن و ضرب آهنگ راوی با هدفی که از کلامش دارد هماهنگ است. خداوند تعالی راوی قصه‌ها در قرآن کریم است و ما به دنبال آن هستیم که لحن کلام وحی را متناسب با مقصودی که در پی دارد کشف کرده و به این نتیجه برسیم که چه عواملی در تغییر و تفاوت این لحن مبرهنه است. در کنار پرداختن به این مساله اصلی، نکات دیگری نیز مورد توجه بوده است از جمله مباحثی پیرامون قصه نویسی وعناصر آن، هم چنین شیوه و فن ادبی در قصه‌های قرآن. برای رسیدن به این مقصود ضروری به نظر می‌رسید، قصه‌هایی از سوره‌های مشخص که به صورت گزینشی انتخاب شدند و رویدادها، شخصیت‌ها، نوع اسلوب بیان، تصویرسازی و هم چنین لحن کلام را که از موثرترین عناصر یک قصه هستند از خلال داستان مورد نظر، واکاوی کنیم. در نهایت با توجه به این که قرآن در بیان واقعیات سرگذشت انبیاء و اقوام گذشته را با کلامی زیبا و تصاویری دلنشین

موقعیتی که در داستان به آن پرداخته شده و نیز کاملاً هماهنگ با هدف داستان، لحن کلام الهی نیز به شدت تغییر کرده و تغییر یاد شده محسوس است و جالب آن که در بیشتر موارد لحن خداوند لحنی تربیتی و به دنبال تعلیم و تربیت نفوس ابناء بشر و رساندن آنان به سعادت دنیوی و اخروی بوده است.